

Mokslas ir studijos.

Faktai, mintys, siūlymai

Pagal Seime 2007-06-13 skaitytą pranešimą

Bronius Kaulakys

Lietuvos mokslo institucijų tarybų pirmininkų konferencijos prezidentas

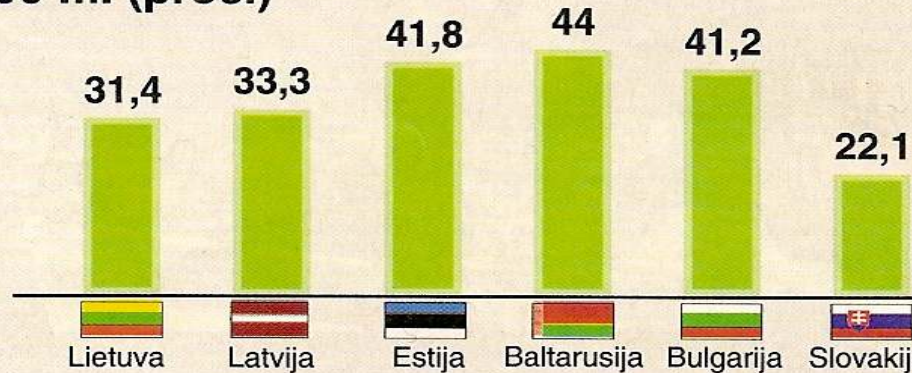
2007-10-30

ATSILIKĖLĖ LIETUVA

pagal studentų skaičių iki 2000

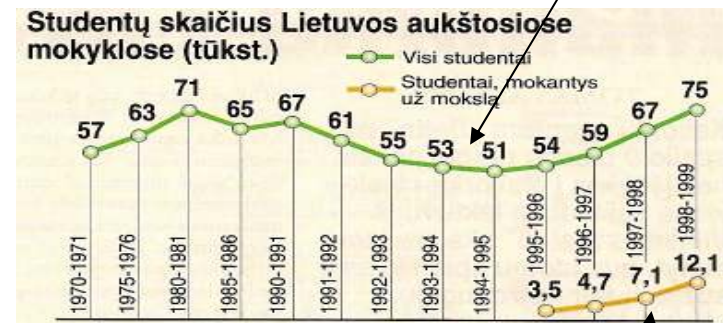
Aukštąjį mokslą studijuojančio jaunimo dalis 1996 m. (proc.)

Iki 1995 m.-
tik valstybės
finansuojami

I finansav.
sistema

Duomenys apie studijuojančio jaunimo dalį ir studentų skaičių Lietuvoje pagal žurnalą *Veidas* 1999/08/26 ir 2000/04/06.

Mokantys už studijas universitetų nustatyta tvarka. Nuo 1995 m. II sistema

ReFormos nuo 2000 m.

AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTATYMAS

2000 m. kovo 21 d.

61 straipsnis. Studijuojančiųjų savo lėšomis studijų apmokėjimas

1. **Valstybinės aukštosios mokyklos** pagal sutartis, kurių sudarymo tvarką ir tipinę formą tvirtina Ministerija, **gali priimti nuoseklioms studijoms Ministerijos ir aukštosios mokyklos sutartyje nustatytą skaičių studentų, kurie, nepatekę atrankos konkurso tvarka į valstybės finansuojamas vietas, sutinka mokėti už studijas....**

3. Aukštojoje mokykloje **atsiradus valstybės finansuojamai laisvai vietai pagal tam tikrą studijų programą, asmenys, studijuojantieji pagal ją savo lėšomis, turi teisę konkurso tvarka patekti į valstybės finansuojamą vietą.** Šia teise gali pasinaudoti ir kitos aukštosios mokyklos studijuojantieji savo lėšomis.

(III finansavimo sistema)

Kita Reforma

Jai buvo gerai pasiruošta:

- 1999 m. kovo 15 d. būdama opozicijoje Socialdemokratų frakcija pasiūlė, o
- 2000 m. gruodžio 7 d. Seimas priėmė Mokslo ir švietimo ilgalaikio finansavimo įstatymą Nr. IX-71 (Žin. 2000, Nr. 110-3516).
- Už šį įstatymą balsavo 44 socialdemokratai, 31 liberalas ir kiti Seimo nariai.
- Pagal jį nuo 2004 m . buvo garantuota iš biudžeto ne mažiau 2% BVP mokslui ir studijoms.

Mokslo ir studijų biudžeto didinimas iki 2% BVP - pamatuota būtinybė. ES rekomenduoja 2% BVP vien universitetams

Įstatymo priėmimo metu 2000 m. Seimo narys A.Kunčinas sakė „...šis dalinis lėšų papildymas, kuris skiriamas pirmaisiais metais, dar jokia būdu neišgelbės aukštųjų mokyklų. Manau, yra teisinga, kad kiekvienais metais yra numatoma po truputį didinti finansavimą aukštojo mokslo sistemai. Taip mes nuo tos stagnacijos, sustingimo, kai pinigų užtenka tik minimaliems poreikiams, galėsime priėti prie normalios situacijos, kai bus galima plėtoti ir mokslinius tyrimus, ir didinti studentų skaičių, ir spręsti problemas, kurios yra keliamos mūsų aukštosioms mokykloms“

(www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=115228).

Taigi REFORMA

- 2001 m. gruodžio 21 d. **AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTATYMO** pataisa **draudžianti priimti į universitetus norinčius studijuoti savo lėšomis. Tik įmokos po 500 Lt.**

IV finansavimo sistema

- (Tam nepritarė (bent jau pradžioje) daugelis: studentai, dėstytojai, rektorai, LMT ekspertai...)
- Bet buvo **GARANTUOTA**, kad mokslui ir studijoms bus **nemažiau 2% BVP.**
- Nes **pinigų tokiam reikalui tiesiog negali nebūti !!!**

- **0 dabar skiria tik 0,8-0,9 % BVP!!!**

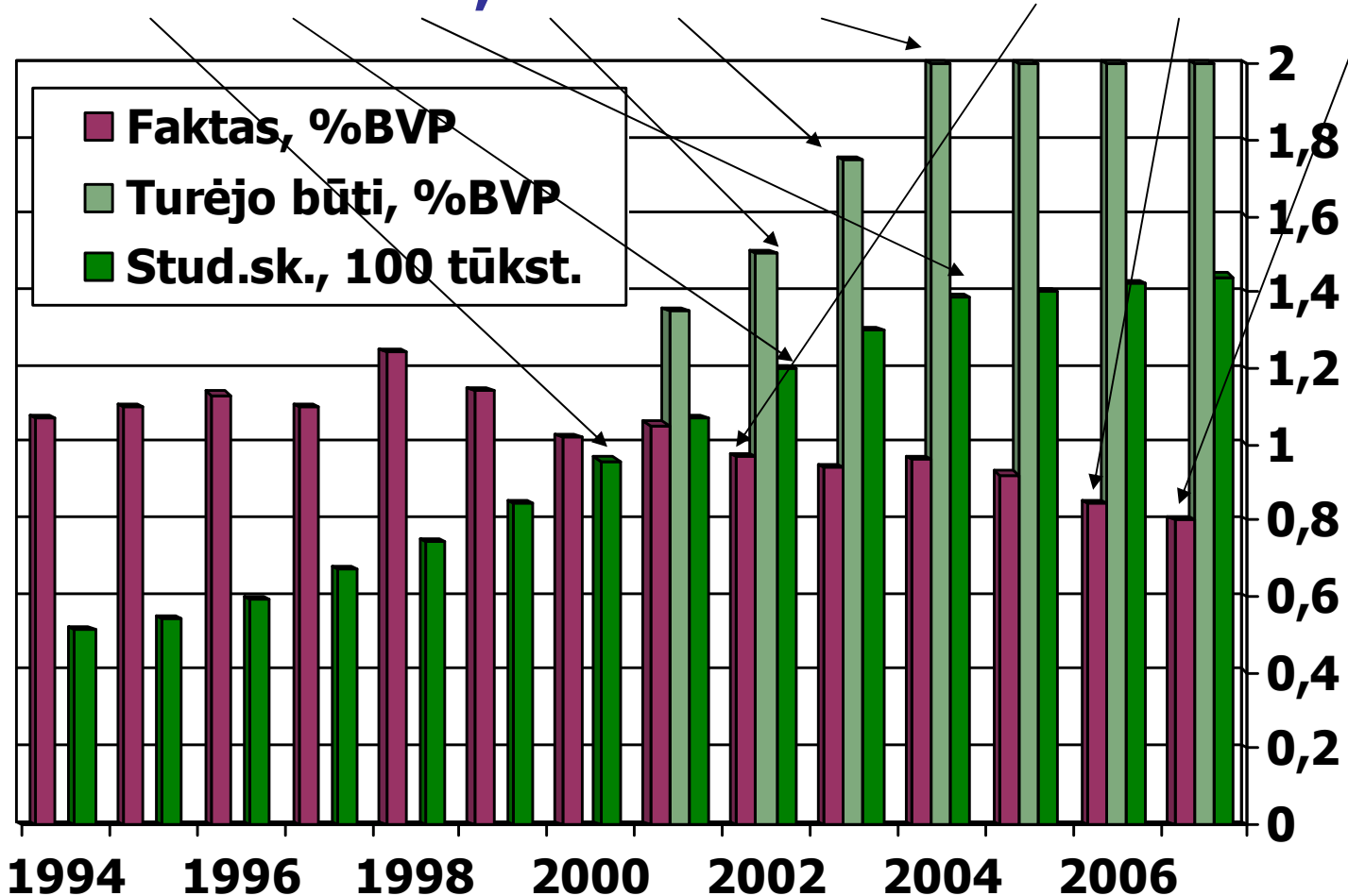
Bet to beveik niekas nepastebi. Krizės priežasčių ieško visur kitur tik ne šios, ir kitų, reformų (ne)įgyvendinime... Būtina išanalizuoti buvusias reformas, kodėl jos buvo vykdomos, kas jas prastūmė, kaip ir kodėl jos buvo (ne)įgyvendinamos. Prieš siūlant naują, būtina parodyti, kuo ji geresnė už buvusias ir kodėl ji bus sėkminga.

- **Yra gudročių (*Perpetuum mobile* (neįvykdomas dalykas) kūrėjų, pvz., V.Daujotis, A.Janulaitis ir Co <http://amokslas.lt>), kurie tvirtina, kad ir su tiek galima klestėti ir plėtotis**

Politikams ir atsakingiems valdininkams nevykdant nei Įstatymo, nei pažadų, nei Memorandumų

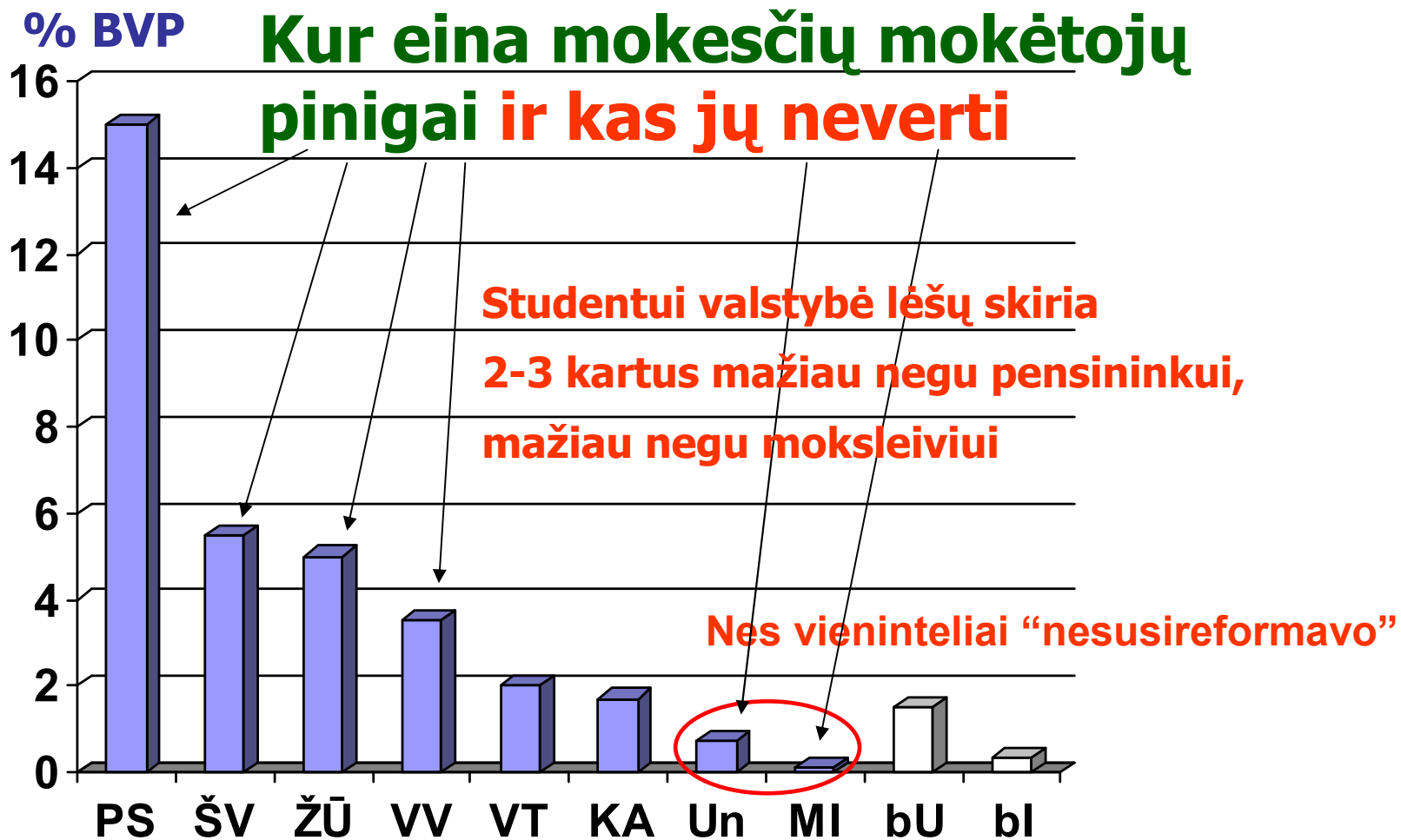
jau 2000 m. gruodžio 30 d. pasirodė *Pranešimas*, kuriame rašoma: „Lietuvos universitetų rektorių konferencija su giliu liūdesiu praneša, kad po neilgų, bet skausmingų kančių 2000 metų gruodžio 19 dieną, priėmus 2001 m. valstybės biudžetą, mirė *Memorandumai*, gimę 2000 m. rugsėjo mėnesį, kaip Rektorių konferencijos bei didžiausių Lietuvos politinių partijų nuoširdaus bendradarbiavimo vaisius. Tuo pat metu į ligos patalą atgulė ką tik gimęs Įstatymas, pažymėtas vilies ženklu, kuriame buvo nubrėžta ilgalaikio mokslo, studijų ir švietimo finansavimo perspektyva. (...“2001 m. valstybės biudžete mokslo ir studijų finansavimui (52 institucijos!) iš valstybės lėšų skiriama tik 1,015 proc. BVP vietoj 1,3-1,5 proc. numatyto Memorandumuose”) ...Kartu su Rektorių konferencija užuojautą reiškia 96 tūkstančiai Lietuvos universitetinių aukštųjų mokyklų studentų, magistrantų ir doktorantų, 7 tūkstančiai dėstytojų bei tūkstantis mokslo darbuotojų....“ ir t.t.

AUGIMAS, PAŽADAI IR "AUGINIMAS"

Biudžeto asignavimų mokslui ir studijoms, procentais nuo BVP, ir studentų skaičiaus universitetuose kitimas, 100 tūkst.

Turėjo būti - rodo, kiek buvo įtvirtinta įstatymu ir prižadėta.

6 pav. Valdžios iš mokesčių mokėtojų surinktų lėšų (apie 33% BVP) paskirstymas BVP procentais.

PS–pensijos, socialinė ir sveikatos apsauga (beveik viskas apie 1,2 mln. pensininkų), ŠV–švietimas (580 tūkst. moksleivių), ŽŪ–žemės ūkio rėmimas, VV–valstybės valdymas, VT–viešoji tvarka ir visuomenės apsauga, KA–krašto apsauga (pusė lėšų – 19 tūkst. personalo išlaikymui), Un–universitetai (144 tūkst. studentų, 2 tūkst. doktorantų, 4 tūkst. mokslininkų ir t.t.), MI–valstybės ir universitetų mokslo institutai (1,4 tūkst. mokslininkų, 300 doktorantų ir t.t.), bU ir bI–būtina universitetams ir mokslo institutams pagal vyriausybės patvirtintą Metodiką (Žin. 2006, Nr. 108-4114), daugkartinius valdžios įsipareigojimus ir pažadus.

Po to įmokų sistema buvo keletą kartų kaitaliota
Neskiriant (ŠMM, MSD nepasirūpinant) net pusės prižadėto finansavimo, gelbstint mokslą ir studijas nuo bankroto

2003 m. balandžio 22 d. atsiranda eilinė pataisa:

„Asmenys, **sutinkantys mokėti visą studijų kainą**, konkurso būdu gali būti **priimami į vakarinės ir neakivaizdinės formų** visų pakopų studijas ir dieninės formos rezidentūros studijas, taip pat iki 2005–2006 metų – į antrosios pakopos dieninės formos studijas.“

Rezultatas – 62 tūkst. universitetų studentų moka už studijas visą(?) kainą. Tai gelbsti universitetus nuo bankroto.

Mokantys verčiami studijuoti vakarine arba neakivaizdine forma.

Tai jau

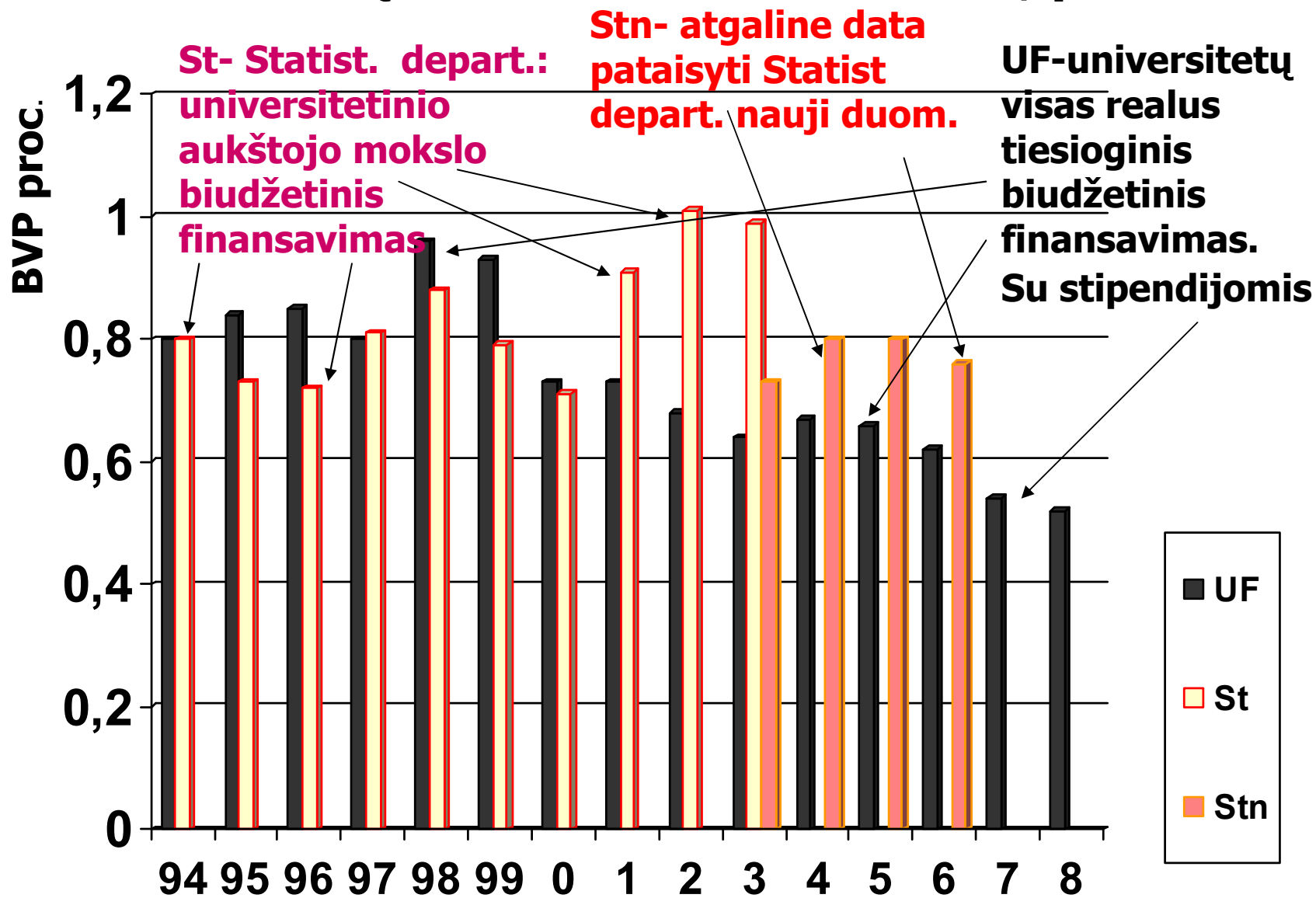
V-ta studijų finansavimo sistema!!!

Iš viso per 6 kartus 2001-2006 pakeista apie 110 Aukštojo mokslo įstatymo straipsnių (Įstatyme buvo 68 straipsniai).

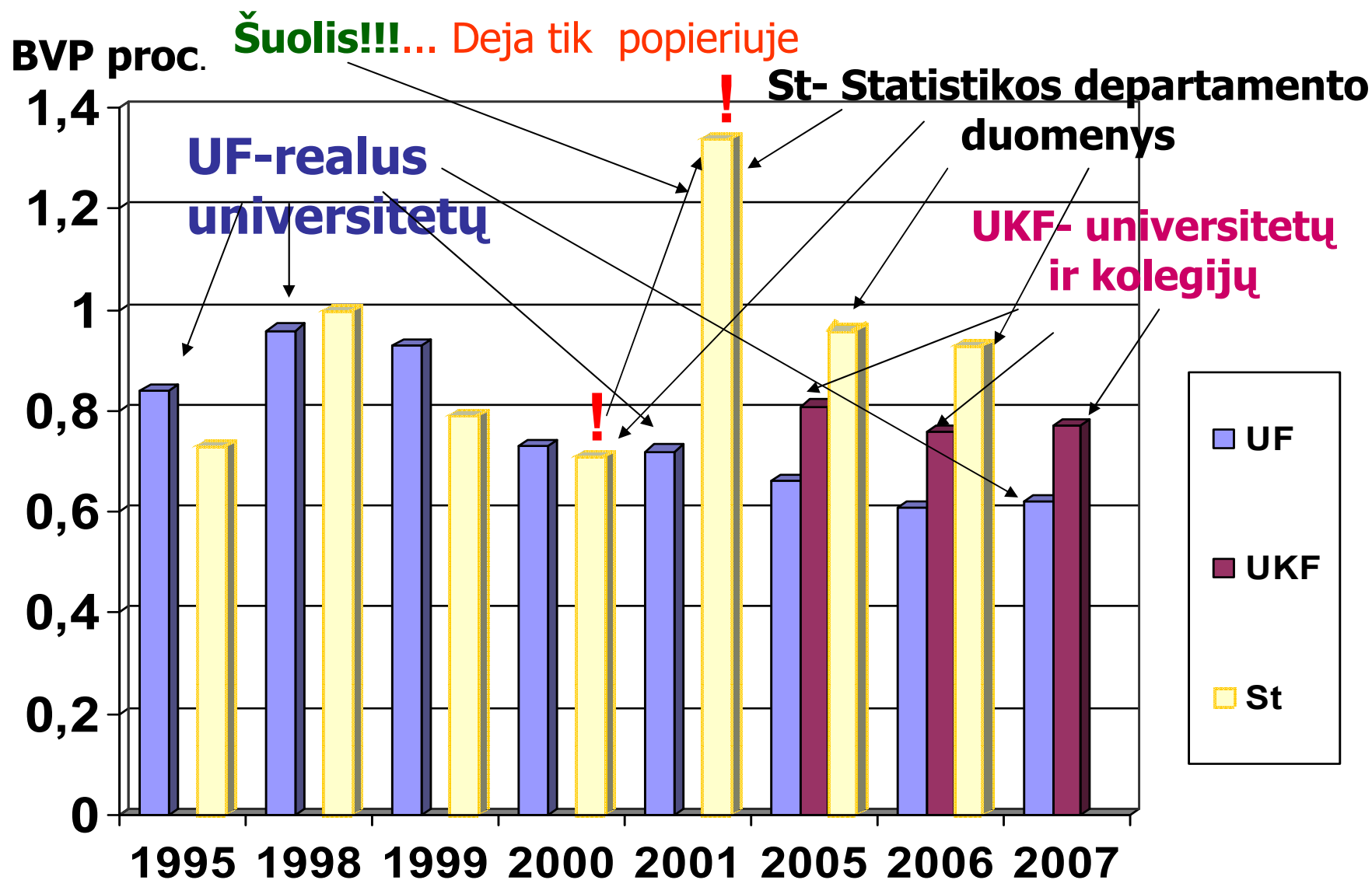
Totali visiems įkalta nuomonė -

Nei Aukštojo mokslo įstatymo priėmimas, nei 110 jo straipsnių kaitaliojimas, nei naujas Mokslo ir studijų įstatymas, visų universitetų ir institutų nauji statutai – ne reforma! Tai kodėl tas daroma???

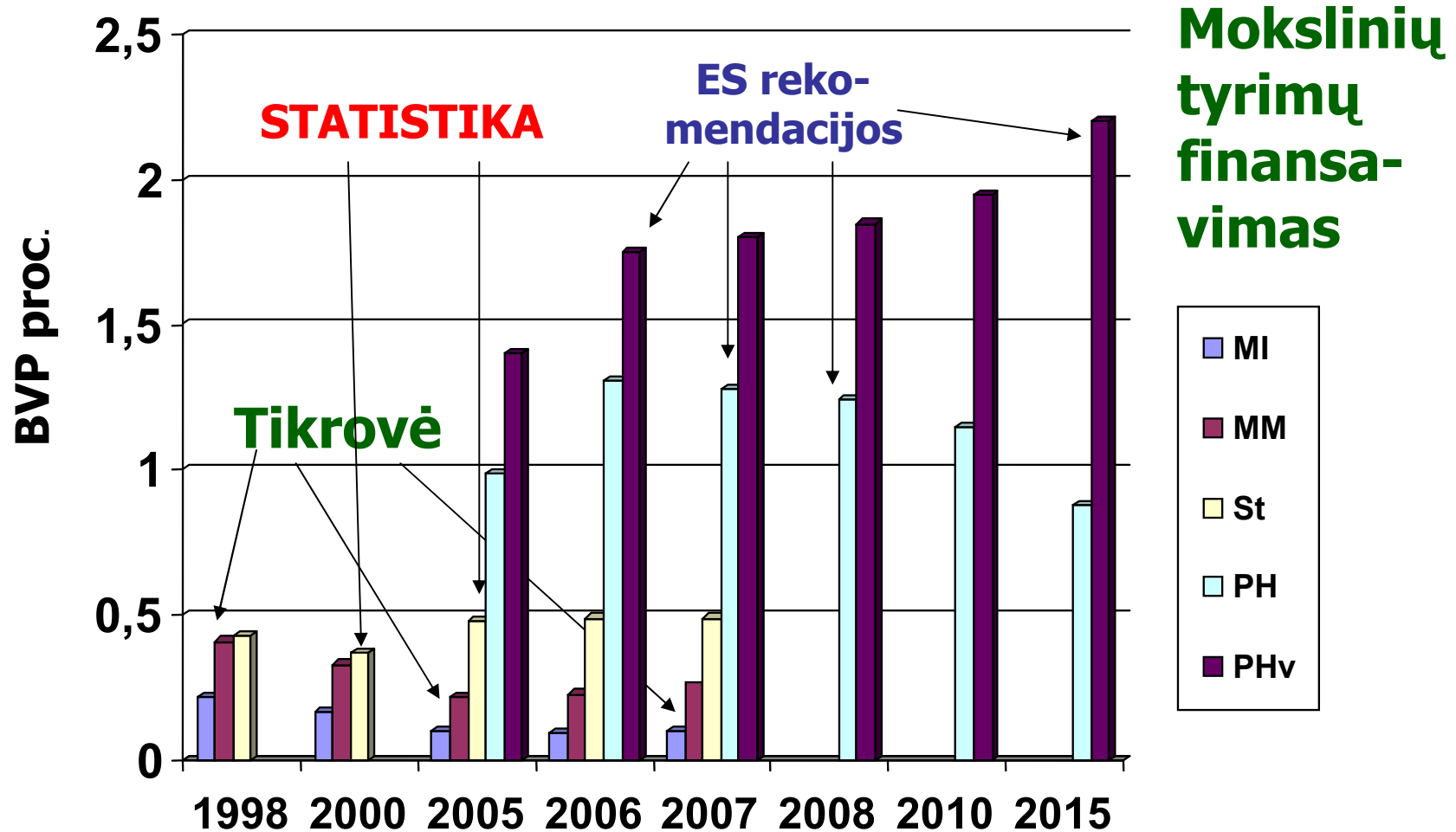
Universitetų biudžetinis finansavimas, proc. BVP

Aukštojo mokslo biudžetinis finansavimas

ES EKSPERTŲ REKOMENDACIJŲ "PAISYMAS" ir "STATISTIKA"

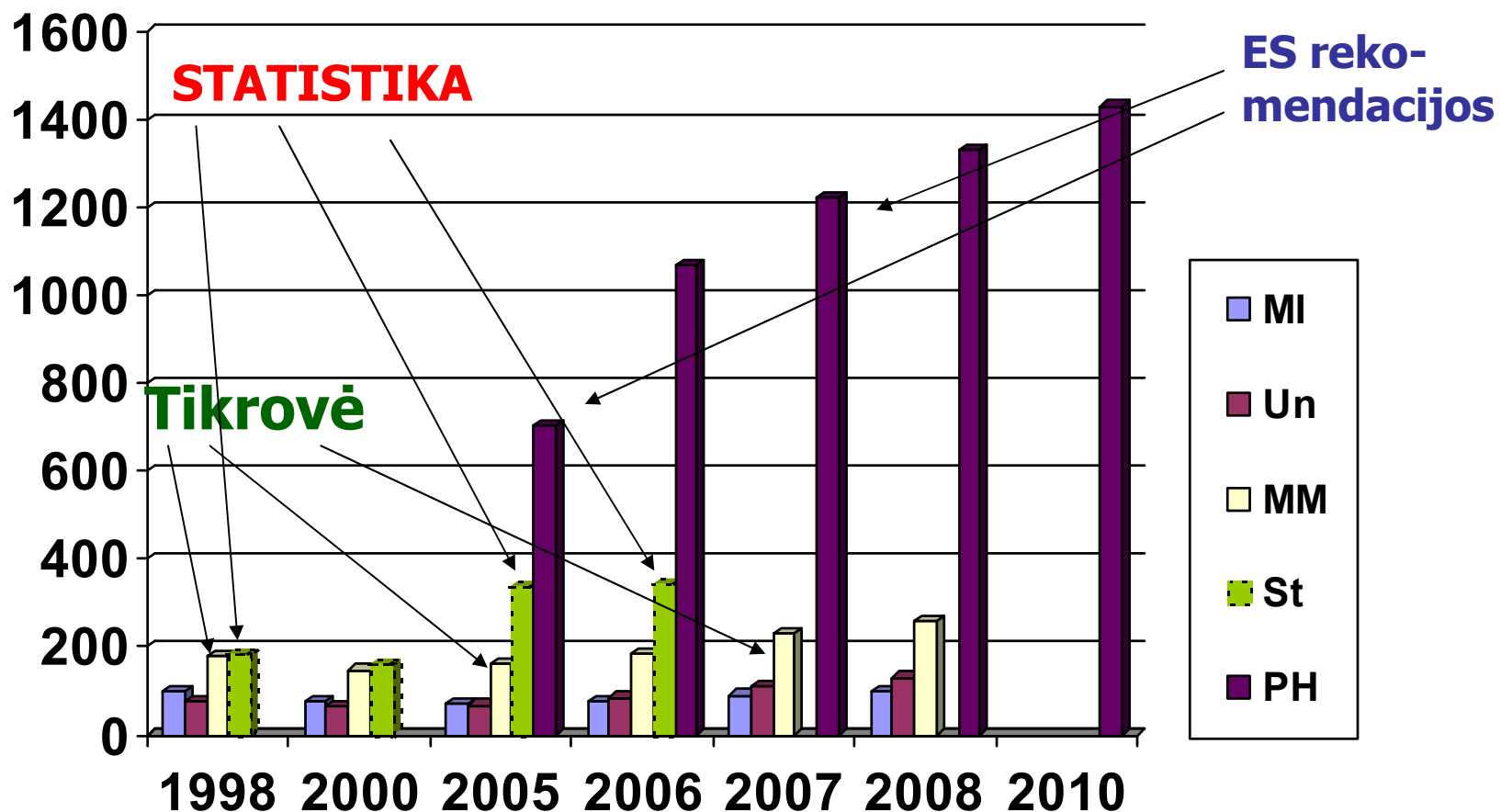
Mokslinių tyrimų finansavimas (procentais nuo BVP) ir PHARE ekspertų, dirbusių oficialiais "Lietuvos mokslo ir technologijų baltosios knygos" rengimo konsultantais, 2000 m. rekomendacijos. MI–mokslo institutams tiesiogiai skiriamas mokslinių tyrimų finansavimas, įskaitant lėšas institutų administravimui ir ūkiui, MM–pilnas realus biudžetinis mokslo ir meno finansavimas, įskaitant finansavimą per VMSF programas, St–Statistikos departamento duomenys apie biudžetinį mokslinių tyrimų finansavimą, PH ir PHv–PHARE ekspertų rekomendacijos dėl atitinkamai biudžetinio ir viso, įskaitant verslo, MTEP finansavimo. 2010-2015 m. PHARE ekspertų rekomendacijos beveik sutampa su Vyriausybės suformuluotais siekais.

Mokslinių tyrimų biudžetinis finansavimas.

ES EKSPERTŲ REKOMENDACIJŲ

"PAISYMAS" ir "STATISTIKA"

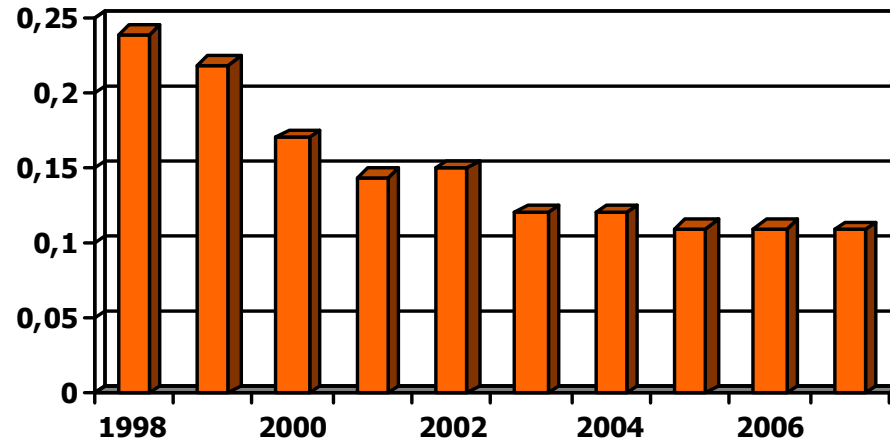
mln. Lt

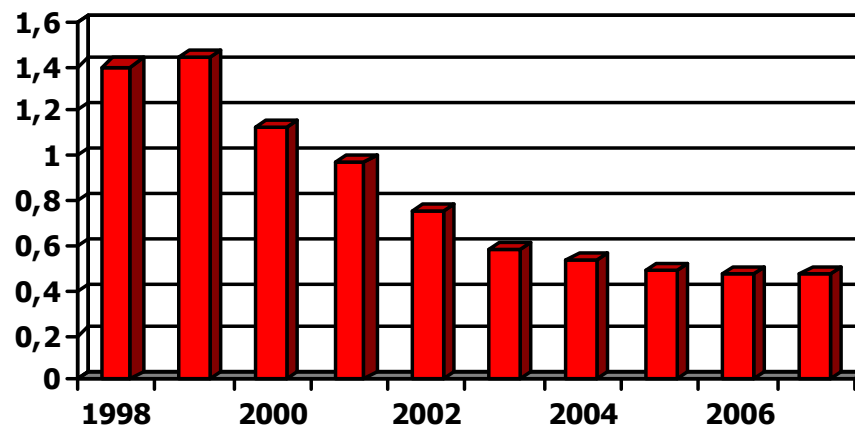
Biudžetinis mokslinių tyrimų finansavimas (milijonais Lt veikusiomis kainomis) ir PHARE ekspertų, vadovaujamų H. Hernesniemi, dirbusių oficialiais "Lietuvos mokslo ir technologijų baltosios knygos" rengimo konsultantais, 2000 m. rekomendacijos. MI ir Un—atitinkamai mokslo institutams ir universitetams tiesiogiai skiriamas mokslinių tyrimų finansavimas, įskaitant lėšas institucijų administravimui ir ūkiui, MM—pilnas realus biudžetinis mokslo ir meno finansavimas, įskaitant finansavimą per VMSF programas, St—Statistikos departamento duomenys, PH—PHARE ekspertų rekomendacijos.

MOKSLO INSTITUTŲ ŽLUGDYMAS

reformų lozungais prisidengus

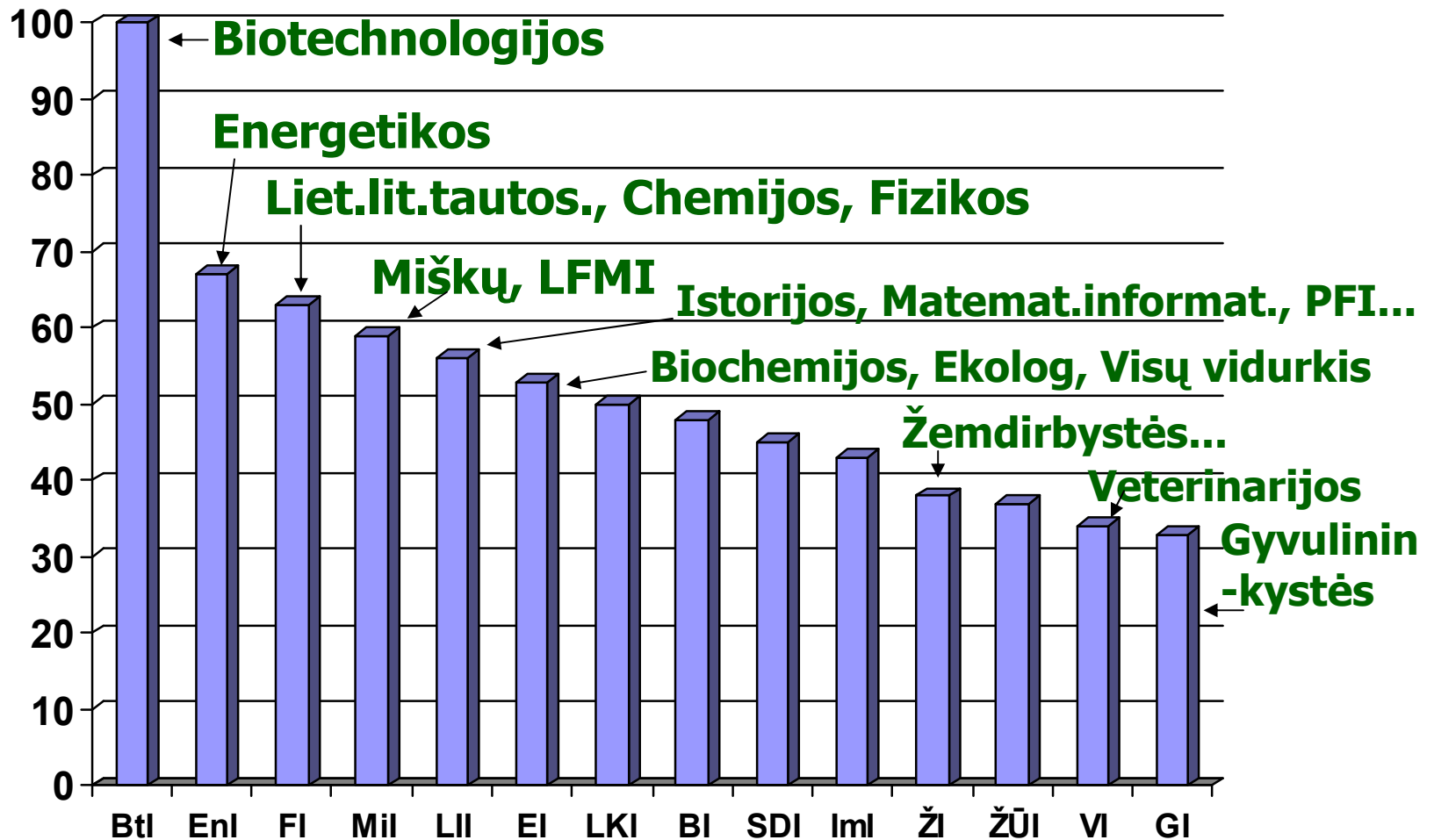

**4 pav. Biudžeto asignavimai
mokslo institutams,
proc. nuo BVP.**

**5 pav. Biudžeto asignavimai
mokslo institutams,
valstybės biudžeto proc**

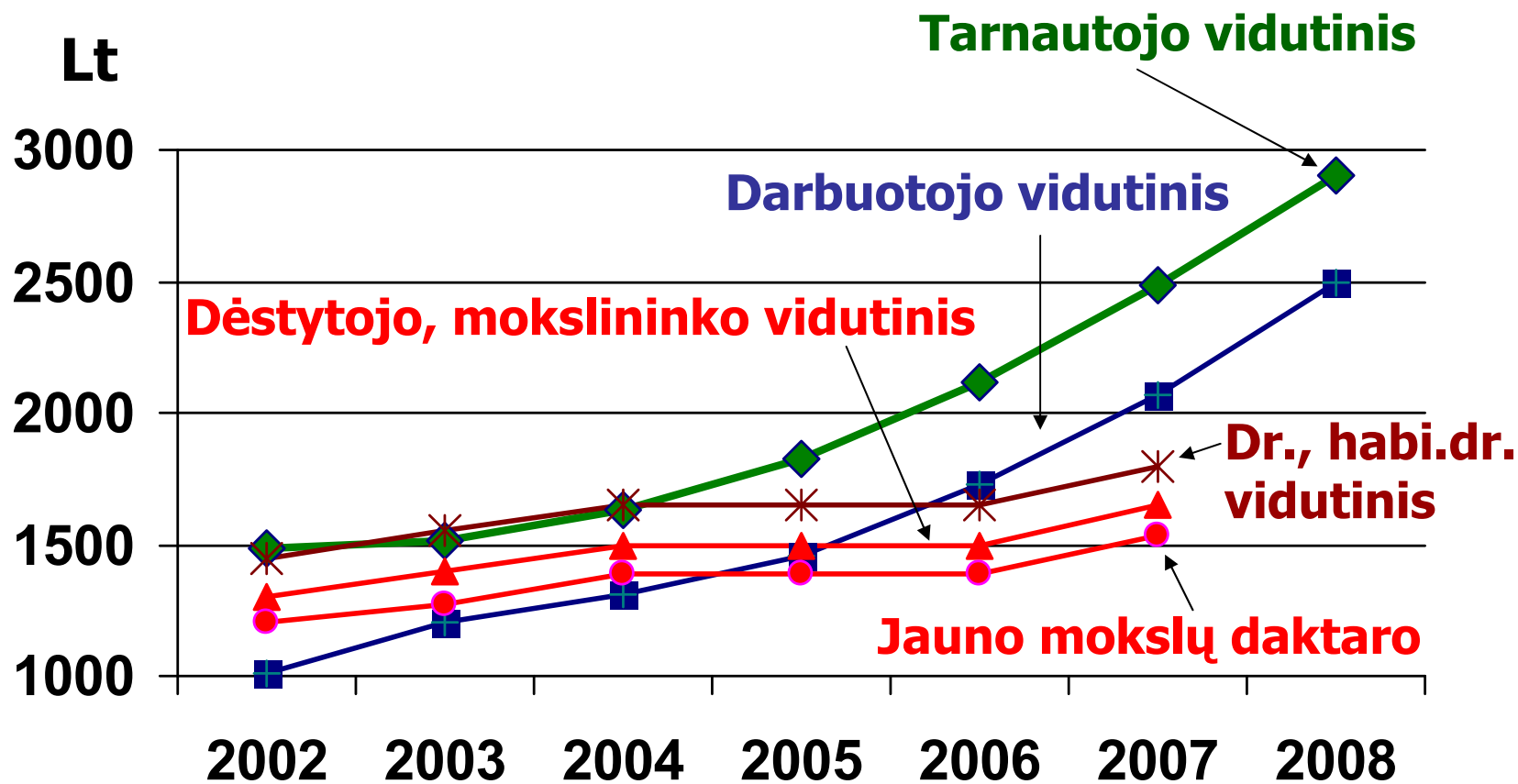
Konkrečių mokslo institutų tiesioginio biudžetinio finansavimo mažinimas. Liko 2006 m. finansavimas palyginus su 1998 m., procentais nuo BVP

Mokslo institutų bazinio (institucinio) finansavimo sumažinimas 2006 m. palyginus su 1998 m., procentais nuo BVP.

I gr.: Btl (Biotechnologijos institutas) – 100% (nepakito); II gr.: EnI (Lietuvos energetikos institutas) – 1,5 karto sumažėjo; III gr.: FI (Lietuvių literatūros ir tautosakos, Fizikos, Chemijos, Teorinės fizikos ir astronomijos) – 1,6; IV gr.: Mil (Lietuvos miškų, Lietuvos filosofijos ir meno) – 1,7; V gr.: LII (Lietuvos istorijos, Matematikos ir informatikos, Puslaidininkų fizikos, Termoizoliacijos) – 1,8; VI gr. EI (Biochemijos, Ekologijos, Eksperimentinės ir klinikinės medicinos bei visų institutų vidurkis) – 1,9; VII gr.: LKI (Lietuvių kalbos) – 2; VIII gr.: BI (Botanikos, Architektūros ir statybos, Geologijos ir geografijos) – 2,1; IX gr.:SDI (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės ir Vandens ūki) – 2,2; X gr.: ImI (Imunologijos) – 2,3; XI gr.: ŽI (Lietuvos žemdirbystės) – 2,6; XII gr.: ŽŪI (Žemės ūkio inžinerijos) – 2,7; XIII gr.: VI (Veterinarijos) – 2,9; XIV gr.: GI (Gyvulininkystės ir Maisto institutai) – 3 kartus sumažėjo finansavimas 2006 m. palyginus su 1998 m., BVP procentais

Mokslininkų ir dėstytojų atlyginimų (Lt iki mokesčių) dinamika

- ◆ Vidutinis šalies tarnautojo
- Vidutinis šalies darbuotojo
- * Vidutinis mokslininko (daktaro, habilituoto daktaro)
- ▲ Vidutinis dėstytojo, tyrėjo
- Vidutinis jauno mokslų daktaro

**VALSTYBINĖS ŠVIETIMO STRATEGIJOS 2003–2012 METŲ NUOSTATŲ
ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS (LRV 2005 m. sausio 24 d. Nr. 82)**

rodikliai ir siekiai:

- **Bent vidurinį išsilavinimą įgijusių 22 metų asmenų dalis: 85-90%**
(Faktas 2003m. 80%)
- **Aukštąjį išsilavinimą įgijusių 30–34 metų asmenų dalis: 50-60%**
(Faktas 2003m. 25%)

Iš to seka, kad

**būtina į AM priimti apie 75-85% baigiančiųjų vidurinę
(nes dalis nubyra).**

Priimama apie tiek, t.y., 35-40 tūkst. iš 50 tūkst. baigiančių vidurinę:

**Į universitetų valstybės finansuojamas I pakopos ir vientisąsias studijas
priimama apie 16 tūkst., t.y., apie 1/3 tais metais baigusiujų vidurinę.**

Į kolegijas valstybės finansuojamas studijas - apie 9 tūkst.

**Apie 13 tūkst. pirmosios pakopos ir vientisųjų vakarinės ir neakivaizdinės
formos studijų studentų moka už studijas "visą" studijų kainą.**

Taip ir susidaro apie 75% studijuojančiųjų AM.

Iš visų šaltinių mokslui ir studijoms

JAV skiria apie 5,4% BVP, t.y. apie 2000 JAV dolerių/gyventojui,
Suomija apie 5,5% BVP, t.y., apie 1700 Eurų/gyventojui
Kanada apie 4,5% BVP, t.y., apie 1500 JAV dolerių/gyventojui
Pietų Korėja apie 6% BVP, t.y., apie 1000 JAV dolerių/gyventojui
Danija apie 3,7% BVP, t.y., apie 1000 Eurų/gyventojui

Pasiruošimui naujiems iššūkiams 2005 m. Danijoje įkurtas
Vyriausybiniis komitetas *Danija globalioje ekonomikoje*.

**Lietuvoje iš visų šaltinių mokslui ir studijoms skiriama– apie 1,5% BVP
arba apie 200 Lt/gyventojui.**

Lietuva, be abejo, jokių iššūkių nebijo ir jiems nesiruošia. Vis dar
kovoja su “per daug” universitetų, institutų, tyrėjų ir studentų...

Neseniai Europos Komisija įvertino ES šalių **pažangą** pagal Lisabonos
kriterijus (žr., pvz., *Verslo žinios*, 2006/12/14). **Pirmauja Danija,
Suomija ir Švedija. Estija, būdama 12-ta, lenkia ES vidurkį, o Lietuva,
nepaisant (kaip matėme) pagražintos statistikos yra tik 20-oje vietoje
ir 12% atsilieka nuo ES vidurkio... Pagal pažangą!**
Taip mes ir „vejamės“ ES senbuves...

Pasaulio ekonomikos forumo duomenimis:

Aukščiausiai Lietuva yra pagal Aukštąjį mokslą ir studijas (Higher education and training), net 29-ta. Estija 23-ia. Pagal šį parametą Lietuva yra kartu su Čekija, Latvija, Slovėnija, Honkongu; aukščiau už Ispaniją, Portugaliją, Italiją, Liuksemburgą, Malta, Graikiją, Slovakiją, Vengriją, Lenkiją, Kiprą.

Pagal svarbiausią bazinį veiksnį - valdžios institucijas - Lietuva yra 59-ta; po Alžyro, Maroko, Tanzanijos, Gambijos, Mauricijaus, Namibijos, Turkijos, Kostarikos. Kartu su Burkina faso, El Salvadoru, Mauritanija. (Estija -30-ta, Latvija 50-ta).

Pagal valstybinių institucijų favoritizmą, t.y. palankumą arti valdžios esantiems asmenims ar grupėms priimant sprendimus (korupciją), Lietuva yra sąrašo gale (96 iš 125), greta Nikaragvos, Italijos ir Filipinų.

Lietuvos valdžios institucijos yra labai palankios gerai organizuotoms mažumoms. Pagal šį rodiklį Lietuva yra 90-oje vietoje, greta Kambodžos, Mozambiko, Ugandos ir Čado. "Veidas" Nr.25(2007) ir "The Global Competitiveness Report 2005-2006".

Įvairūs papildymai

Kalbant apie Valstybės kontrolės (<http://www.vkontrole.lt>) **audito ataskaitą** (http://www.vkontrole.lt/veikla_ataskaita.php?1747) **akcentuojami priekaištai universitetams.**

Bet Ataskaitoje akcentai ne visai ten: iš 17 rekomendacijų tik 6 skirta universitetams, bet 11 - Švietimo ir mokslo ministerijai.

Santrauka *Audito metu nustatyta, kad prasideda "Švietimo ir mokslo ministerija netinkamai formavo ir įgyvendino valstybinę studijų politiką, nes laiku neparengė 5 metų perspektyvinio Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros plano projekto, neužtikrino studijų programų atnaujinimo ir tobulinimo perspektyvos ir efektyvesnės studijų finansavimo sistemos tobulinimo."*

Ir baigiasi *"Švietimo ir mokslo ministerija neužtikrino, kad mokslo ir studijų informacinė sistema būtų sukurta reikiamu laiku."*

Su švelnia pabaigos rekomendacija: *"Užtikrinti spartesnę mokslo ir studijų informacinės sistemos įgyvendinimą ir atlikti šiai programai vykdyti 2001–2006 m. panaudotų lėšų vertinimą."* **Ataskaitos tekste paaiškinta:** *"ŠMM neužtikrino, kad mokslo ir studijų informacinė sistema būtų įgyvendinta reikiamu laiku."* T.y. klausimas, kas padaryta už 25,7 mln. Lt? O gal ir už visus 48,5 mln. Lt...

Mokslininkai, deja, ja beveik nesinaudoja ir teigiamo poveikio nejaučia...

Nerimtai

Pirma reiktų atsisakyti ne nemokamo mokslo, bet dabartinių valstybinio socialinio draudimo pensijų.

Lietuviškų liberalų (LLRI Libertarų) požiūriu tokios pensijos yra net žalingos: būdami užsitikrinę senatvę žmonės neaugina vaikų, kad juos išlaikytų senatvėje, o augina tik šuniukus, neinvestuoja ir nesirūpina patys savo ateitimi. Vaikų ir giminių pareiga padėti senoliams tik stiprintų šeimas, mažintų susvetimėjimą. O valstybės, Carito, kitų labdaros organizacijų pareiga būtų pasirūpinti tik vienišais visiškais vargšais.

**Pradėkime nuo valdiškų pensijų ir nemokamos gydymo naikinimo.
O nemokamą mokslą - Valstybės ateitį- naikinkime paskutinėje vietoje.**

Internautų komentarai LMT puslapyje:

‘...Jaunas dėstytojas dar blogiau, nes ateina dirbti tik, kurie niekur kitur gyvenime neranda sau vietos.’

‘Tarp jų nemažai maniakų’...

‘Argi normalus jaunas, protingas žmogus eina dirbti už 1000 Lt ???’

Paradoksai atsakomybėje(?) už Lietuvos mokslo ir studijų ATEITĮ

•“Reformų” planai nuo 1997 m.– dusinimas per biurokratizmą (‘Biurokratinės hidros auginimo programa’).

•Ir nesant/neduodant finansavimo.

•Kurioje Valstybės sferoje dar taip buvo?!

Lietuvos kelias

- **"Lietuviai 1,5 mlrd. litų išleidžia kyšiams..." - sakė P.Malakauskas (STT) .**
- **Mokslui ir studijoms – dvigubai mažiau !!!**
- **60%(!) Lietuvoje parduodamų cigarečių – kontrabandinės.**
- **40%(!) cukraus – kontrabandinis.**

Tai, kad Lietuva buvo ryžtingai pasukta **mafijinės, klaninės, pietietiškos-afrikietiškos, o ne šiaurietiško-skandinaviško pavyzdžio valstybės kūrimo kryptimi** yra ne klaida, bet **antivalstybinis nusikaltimas.**

Deja prie to prisidėjo ir lietuviškasis **lisenkizmas Lietuvos moksle...**

Kurgi pasukta Lietuva?

- **Italija.** “Neapolyje siaučia labai žiaurūs narkomafijos klanai, žūva žmonės, jaunimas grimzta į narkomaniją” (Sporto arena, 2005 m. birželio 18 d.)
- **Kroatija.** Teniso žvaigždė Goran Ivanišević: ‘Mūsų šalyje klesti korupcija, o aš neduodu kyšių... Kroatijoje negalėjau pasistatyti net šuns būdos’. 20 mln. \$ investicijų į statybų verslą buvo nesėkmingi... (Ten pat).
- Deja tokia ateitis laukia ir **Lietuvoje mūsų anūkų.** Jie labai kentės ir/arba bėgs į **užsienį...**

Mintys

2005-05: T. Daugirdas, Naujasis židinys-Aidai:

- ‘...mokslą ketinama reformuoti tarsi ne žmonių, o kažin kokiai anoniminei, **ne žmonių,** o beveidžių interesų sudaromai valstybei’
- ‘**Lietuvoje į mokslininką dažniausiai žvelgiama kaip į mokslinį rekrutą, represuotinę ir kitaip išnaudotiną žmogiškąją priemonę, kuri geriausiai turėtų atsiskleisti sudarant jam kuo sunkesnes veiklos sąlygas**’

Prognozės

- Lietuvos mokslo ir universitetinio mokslo laukia kolapsas, su ‘pavyzdiniais centriukais’,
- o Valstybė virs afrikietišškai mafijine.
- (Ne veltui jau kviečiami Afrikos specialistai su paskaitomis apie universitetus).
- Lietuvos laukia ekonominė ir moralinė krizė.
- To požymių – daugybė...

‘Dabar mūsų valstybė mums dar toli. Ar begali kas toliau šiandien mums būti už valstybę?...

Kas toliau už ją – nebent kokia Afrika ar Marsas.

Reikia, kad valstybė priartėtų.

Prie kiekvieno.’

(Arūnas Peškaitis, Bernardinai, 2005m. birželio 28 d.)

NEĮGYVENDINAMA SVAJONĖ

- Lietuvos mokslo tarybai (LMT) ir kitoms mokslininkų organizacijoms ir institucijoms būtina perimti iniciatyvą ir priimti atsakomybę už Valstybės ateitį, tapti tvirtu ir aktyviu atsvaru ciniškai savanaudiškai atskirų grupuočių propagandai.
- Mokslo ir studijų departamentas turi tapti LMT štabu ir aparatu, padedančiu ruošti studijas, projektus ir įgyvendinančiu tarybos nutarimų nuostatas. O taryba – smegenų, idėjų, principų centru.
 - LMT formuoti turi Seimo ŠMK komitetas. LMT nariai turi siūlyti/rinkti jos vadovybę, o viską turi tvirtinti Seimas. LMT turi būti prie Seimo, o ne prie Mokslo ir studijų departamentų.
 - Tik tada LMT darbas bus EFEKTYVUS ir VEIKSMINGAS.
- **Mokslininkai nebegali ir nebeturi laukti malonės iš valdininkų ir interesų grupuočių.**

Išvados ir siūlymai

Be esminio valstybės finansavimo šiuo metu Lietuvos mokslas ir studijos neišgyvens

Būtina iš biudžeto mokslui ir studijoms skirti apie 2% BVP

“Žinių radijo” laidoje *Raktas* 2007-05-24 Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkė Birutė Vėsaitė prižadėjo, kad 2007 m. stengsis iš biudžeto padidinti mokslininkų ir dėstytojų atlyginimus 2 kartus !!!

<http://www.ziniur.lt/programa/archyvas?pg=1&cat=14&item=1728>

Tik tokiu atveju ir pritraukus studentų, jų tėvų, verslo lėšas galima tikėtis sukurti konkurencingą globaliame pasaulyje ir Lietuvos rinkos sąlygomis sistemą, tikėtis plėtros ir šalies konkurencingumo globaliame pasaulyje

Be bazinio (institucinio) mokslo ir studijų finansavimo, dalis lėšų į aukštąsias mokyklas gali ateiti su studentų “krepšeliais”. “Krepšelis” kartu su baziniu finansavimu turi padengti visus studijų, būtiniausių mokslinių tyrimų, ūkio ir administracinius kaštus. “Krepšelis” turi susidaryti iš valstybės skiriamų ir studento (lengvatinio kredito) lėšų. Kuo daugiau į bazinį mokslo ir studijų finansavimą ir į “krepšelį” įdės valstybė, tuo mažiau teks prisidėti studentui.

Tokiu atveju studentai, moksleiviai, jų tėvai (ne tik rektorai, direktoriai, mokslininkų organizacijos) darys spaudimą politikams ir vyriausybei **pasirūpinti adekvačiu mokslo ir studijų finansavimu**, būtinu normaliai valstybės raidai.

Didelis studentų skaičius – ne problema, bet vienintelis Lietuvos privalumas. Nereikia drausti priimti į valstybinius universitetus ir mokančius pilną studijų kainą. Grubiai sakant, galimas principas

Kas turi pinigų tas moka, kas neturi – nemoka

Aukštojo mokslo reforma **bus!**

